

**КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА
УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А. В. Стасишин
(підпис)

“ _____ ” _____ 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«КОМУНІКАЦІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ТА
АДМІНІСТРУВАННІ»**

галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування;
спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

освітній ступінь: бакалавр

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2022

Програма навчальної дисципліни «Комунікації в публічному управлінні та адмініструванні» - циклу нормативних навчальних дисциплін для студентів галузі знань: 28 Публічне управління та адміністрування; спеціальності: 281 Публічне управління та адміністрування, освітнього ступеня – бакалавр, денної форми навчання.

“31” серпня 2022 р., 9 с.

Розробники: Бобко Л.О. – доцент кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом, кандидат педагогічних наук, доцент.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом
Протокол № 1 від “31” серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Комарницька Г.О.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу
Протокол № 1 від “31” серпня 2022р.

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасний етап розвитку державотворчих традицій в Україні актуалізує об'єктивне вивчення основних напрямів і ролі комунікацій та особливостей ділового спілкування в системі органів влади України. Сучасні комунікації відіграють вагомую роль у пропаганді позитивних здобутків органів влади. Навчальна дисципліна «Комунікації в публічному управлінні та адмініструванні» покликана забезпечити майбутніх фахівців управлінської галузі потрібними знаннями концептуальних основ публічної комунікації та сформувати практичні вміння і навички ефективної комунікації з громадськістю, доречного використання офіційно-ділового стилю і застосування інструментарію ораторської майстерності в процесі публічного управління, спроможність в процесі публічного управління, спроможність розробляти дієві стратегії і програми публічних органів влади у цій сфері.

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни «Комунікації в публічному управлінні та адмініструванні» є огляд теоретико-практичних засад налагодження комунікативних процесів в публічному управлінні; здійснення аналізу основних проблем комунікацій у сучасному публічному управлінні; налагодження комунікаційних зв'язків між органами публічної влади та громадянським суспільством та аналіз міжнародного досвіду комунікацій в органах публічного адміністрування.

Мета навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Комунікації в публічному управлінні та адмініструванні» – подати науково обґрунтований погляд на основи теорії комунікації та складники комунікативного процесу, розвивати вміння аналізувати основні принципи комунікативної діяльності.

Основні завдання

- формувати вміння аналізувати та оцінювати державну комунікативну політику, практично застосовувати комунікативні моделі та їх технологічний потенціал, проводити взаємозв'язок між політичними процесами, що відбуваються в суспільстві, і державотворчими, оволодіти методикою порівняльного аналізу різних типів комунікативної діяльності;
- виробити навички аналізувати роль інформаційної влади в демократизації суспільства та використовувати мову як код з метою пошуку шляхів підвищення ефективності спілкування;
- ознайомити з практичними прийомами організації ефективного публічного мовлення та можливостями їхнього застосування;
- виховувати потребу вдосконалювати власне монологічне та діалогічне мовлення;
- удосконалювати базові знання з ділової української мови як складника комунікативної діяльності в публічному управлінні.

Місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі

Дана дисципліна є важливою складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», а також логічним продовженням вивчення таких дисциплін, як: «Українська мова (професійного спрямування)», «Вступ до фаху», «Ділове адміністрування», «Електронне врядування»; передую вивченню дисципліни «Публічна комунікація та ділова мова в управлінні» та інших.

Вимоги до знань і умінь

За умови успішного виконання вимог щодо опанування науки, студент набуде таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні завдання, виробничі ситуації, проблеми у сфері професійної діяльності і з поглибленим рівнем знань та умінь інноваційного характеру, достатнім рівнем інтелектуального потенціалу.

Загальні компетентності :

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо;

- здатність розробляти та управляти проєктами;
- здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні;
- здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності :

- здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти;
- здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери;
- здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування;
- здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними;
- здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування;
- здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування;
- здатність забезпечувати належний рівень якості управлінських та адміністративних продуктів, послуг чи процесів;
- здатність аналізувати діяльність інституцій державного та корпоративного секторів;
- здатність до державно-приватного співробітництва в процесах вироблення, реалізації та оцінювання публічної політики в площині перетину сфер управління, економіки, публічної діяльності;

Програмні результати навчання:

- знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень;
- визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії;
- уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи;
- уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм;
- представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності;
- планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків;
- уміти аналізувати політику ефективного залучення організаційних форм громадськості до процесів електронного урядування, формувати систему показників та критеріїв, здійснювати їх ідентифікацію;
- здійснювати стратегічне і оперативне планування діяльності публічних організацій, бізнес-структур.

У результаті вивчення предмета студенти повинні

а) знати:

- термінологічну базу комунікацій в управлінні;
- комунікативні моделі та їх технологічний потенціал;

- методику порівняльного аналізу різних типів комунікативної діяльності;
- основні принципи взаємозв'язку політичних та комунікативних процесів сучасності;
- структуру, закономірності та явища мовної комунікації;
- парадигму ролей/позицій комунікантів як учасників комунікативного процесу;
- комунікативні стратегії і тактики та засоби їх реалізації в публічному управлінні;
- засоби вербального та невербального впливу на аудиторію;
- основні мовні норми в текстах офіційно-ділового стилю в публічному управлінні.

б) уміти:

- використовувати сучасні досягнення в галузі публічного управління;
- аналізувати роль засобів масової інформації в діяльності органів влади;
- застосовувати основні технології зв'язків із засобами масової комунікації для участі у процесі висвітлення діяльності органу публічної влади;
- знаходити оптимальні моделі мовної комунікації відповідно до комунікативних намірів;
- послуговуватися виразовими мовними засобами в промовах різних видів;
- застосовувати методи мовного та позамовного впливу на аудиторію;
- виявляти комунікативні невдачі, аналізувати їх причини з метою пошуку шляхів подолання;
- дотримуватися мовних норм під час складання документів, уникати двозначності висловів у текстах управлінських рішень, використовуючи точні словесні позначення предмета думки.

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критерію рівня сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Навчальна програма складена на **3 кредити**.

Форми контролю – **проміжний модульний контроль, залік**.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1.	Принципи та основні завдання комунікацій у публічному управлінні та адмініструванні.
2.	Сутність і значення спілкування у професійній діяльності державного службовця.
3.	Ділове спілкування. Основні закони отримання влади.
4.	Індивідуальне діалогічне спілкування.
5.	Спілкування керівника з підлеглими у процесі виконання службових обов'язків.
6.	Спілкування по телефону.
7.	Публічний виступ і дискусія.
8.	Організація та проведення ділових нарад.
9.	Ділові переговори.
10.	Ділове листування органів публічної адміністрації.
11.	Невербальні засоби ділового спілкування.
12.	Зв'язки з громадськістю (ПР) як засіб формування позитивного іміджу організації.

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Принципи та основні завдання комунікацій у публічному управлінні та адмініструванні

Основні складові комунікативної діяльності у публічному управлінні. Комунікація як акт спілкування. Види та форми комунікації. Комунікативні бар'єри та шляхи їх подолання. Принципи ефективної комунікації.

Тема 2. Сутність і значення спілкування у професійній діяльності державного службовця.

Сутність спілкування. Інтерації у спілкуванні. Стилi спілкування Види комунікацій. Трансакції. Види, типи і форми ділового спілкування. Культура ділового спілкування державного службовця.

Тема 3. Ділове спілкування. Основні закони отримання влади.

Роль комунікації в управлінні організацією. Ділова комунікація: сутність і зміст. Класифікація форм ділової комунікації: наради, офіційні і протокольні заходи, зустрічі, прийоми, бесіди, виступи, письмові документи. Діалог як найбільш загальна форма ділових комунікацій. Інші форми ділових комунікацій: прес-конференція, брифінг, презентація, прийом з особистих питань.

Тема 4. Індивідуальне діалогічне спілкування.

Організаційна і психологічна підготовка державного службовця до індивідуального діалогічного спілкування. Техніка проведення діалогу. Спілкування в конфліктних ситуаціях.

Тема 5. Спілкування керівника з підлеглими у процесі виконання службових обов'язків.

Організація ефективного спілкування керівника з підлеглим. Видання розпоряджень. Звітування підлеглому про виконане завдання. Спілкування в процесі контролювання роботи підлеглих. Стимулювання ефективної праці.

Тема 6. Спілкування по телефону.

Підготовка і проведення телефонної розмови за власною ініціативою. Телефонна розмова, ініційована ззовні. Раціоналізація використання телефонного зв'язку. Культура ведення телефонної розмови в органах державної влади.

Тема 7. Публічний виступ і дискусія.

Механізм виникнення страху перед публічним виступом. Підготовка до виступу перед аудиторією. Техніка публічного виступу. Початок виступу. Розвиток виступу і заволодіння увагою слухачів. Наочність як засіб ілюстрації й доказовості у публічному виступі. Дискусія, як вид обговорення спірного питання. Види дискусій. Технологічна схема проведення дискусій. Прийоми боротьби опонентів за перемогу в дискусії.

Тема 8. Організація та проведення ділових нарад.

Сутність і класифікація ділових нарад. Підготовка до проведення нарад. Технологія проведення нарад. Нетрадиційні форми нарад.

Тема 9. Ділові переговори.

Сутність ділових переговорів і підготовка до них. Проведення ділових переговорів. Типові помилки при проведенні переговорів. Методи участі у переговорах.

Тема 10. Ділове листування органів публічної адміністрації.

Види і призначення ділових листів, вимоги до них. Реквізити ділових листів і їх оформлення. Особливості написання і оформлення ділових листів за кордон. Особливості листів прямої поштової реклами. Робота в організаціях з письмовими зверненнями громадян.

Тема 11. Невербальні засоби ділового спілкування.

Сутність невербального спілкування. Роль жестів у діловому спілкуванні. Постава як засіб невербального спілкування. Передавання інформації мімікою. Форми невербального передавання інформації у міжособистісних відносинах. Невербальне спілкування у ділових ситуаціях.

Тема 12. Зв'язки з громадськістю (ПР) як засіб формування позитивного іміджу організації.

Сучасна концепція паблік рілейшинз. Технологія формування іміджу організації. Технологія проведення ПР-акцій.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: навч. посіб. / Іванов; за наук. Ред. В.В. Різуна. – К. : Центр Вільної Преси, 2010. – 258 с.
https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/teoriji_mas_komunikacii.pdf#page=1&zoom=auto,-169,601
2. Дрешпак В. М. Комунікації в публічному управлінні : навч. посіб. / В. М. Дрешпак. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2015. – 168с. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://biblio.umf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3136/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%B2%20%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%96.pdf#page=1&zoom=auto,-82,842>
3. Квіт С. Масові комунікації / С. Квіт: підр. – К.: Вид. дім „ Києво-Могилянська академія ”, 2008. [Електронний ресурс] – Режим доступу: – 206 с.
<https://www.twirpx.com/file/593898/>
4. Комунікації в органах державної влади: посібник.- К.: 2016.- 95с. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://www.slideshare.net/arynasatovska/ss-72555611>
5. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування : навч. посіб. / уклад.: Гошовська В. А. та ін. — Київ : К.І.С., 2016. — 130 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/458/2.pdf>
6. Пивоваров В.М., Савченко Л.Г., Калашник Ю.І. Ділова Українська мова: навч. посіб. – Х.: Право, 2008. - 120 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: 6. Плотницька І.М. Ділова українська мова в державному управлінні : навч. посіб. – 3-тє вид., стер. – К. : НАДУ, 2011. – 168 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/417260/>

Допоміжна література:

1. Гошовська В. А. Складові професійного потенціалу державного службовця : навч. метод. матеріали / В. А. Гошовська, І. В. Поліщук ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. — К. : НАДУ, 2015. — 52 с.
<https://www.ipkkk.in.ua/--1-c12n>
2. Декларація про державний суверенітет України № 55-ХІІ від 16.07.1990 р. // Відомості Верховної Ради УРСР [Текст]. — 1990. — № 31. [Електронний ресурс] – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12>
3. Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / наук. ред. кол.: Ю.В.Ковбасюк (голова) [та ін.]; Національна академія державного управління при Президентові України. — К.: НАДУ, 2011. Т. 8: Публічне врядування / наук. ред. кол.: В.С. Загорський (голова), С.О.Телешун (співголова) [та ін.]; Львівський регіональний інститут державного управління Національна академія державного управління при Президентові України. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. — С. 273-278. [Електронний ресурс] – Режим доступу: academy.gov.ua > [NMKD](#) > [library_nadu](#) > [Encycloped_ydanniy](#)

4. Кадровий менеджмент як складова управління людськими ресурсами в системі державного управління: навч. -метод. матеріали / В.А. Гошовська, Л.А. Пашко, Л.М. Фугель; упоряд. Ю.В. Стрілецька. — К.: НАДУ, 2013. — 96 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: academy.gov.ua > [NMKD](http://www.nmkd.gov.ua) > [library_nadu](http://www.library.nadu.gov.ua) > [Navch_Posybniky](http://www.navch_posybniky.gov.ua)
5. Конституція України : Закон України № 254к-96-ВР від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст]. — 1996. — № 30. — С. 141. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
6. Лавренчук А. О. Актуальні проблеми підготовки фахівців для органів регіонального управління / А. О. Лавренчук // Актуальні проблеми підготовки фахівців в умовах реструктуризації органів регіонального управління [Текст] : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 25-26 трав. 2000 р.) / Наук. ред. Е.А. Зінь. — Рівне : Вид. фірма «БМ-ТУР», 2000. – С 23–25. [Електронний ресурс] – Режим доступу: ep3.nurwm.edu.ua > ...
7. Лазор О. Публічна служба в Україні: Нормативно – правове регулювання [Текст] : навч. посібник / О.Д. Лазор, О.Я. Лазор. — К. : Дакор, КНТ, 2006. — 528 с. <https://www.yakaboo.ua/ua/derzhavna-sluzhba-v-ukraini.html>
8. Лиллекер Д. Политическая коммуникация. Ключевые концепты / Д. Лиллекер; пер. с англ. С.И.Остнек – Х. : Изд-во „ Гуманитарний Центр ”, 2010. – 300 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://elib.pstu.ru/vufind/Record/RUPSTUbooks145887>
9. Мацько Л. І. Риторика : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. – К. : Вища шк., 2003. – 311 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/30201/>
10. Меш Г. Ш. 10 уроків ораторської майстерності тим, хто вчиться виступати публічно : [наук.-поп. та учб.-метод. вид.] / Г. Ш. Меш. – К. : Укр. НДІ проблем молоді, 1993. – 46 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://edu.lp.edu.ua/moduli/osnovy-rytoryky>
11. Нижник Н. Правове регулювання підвищення кваліфікації державної служби в Україні / Н. Нижник, В. Яцюк // Вісник державної служби України [Текст].— 2000. — № 2. — С. 404—409. http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Avtoreferat/2c050f7c-0362-4bd7-a901-cb4f00d28728.pdf
12. Парсонс В. Публічна політика: Вступ до теорії й практики аналізу політики /В. Парсонс; пер. з англ. – К. : Вид. Дім „ Києво-Могилянська академія ”, 2006. – 549 с http://www.lib.puet.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=558:-----&catid=16&Itemid=100148
13. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації /Г.Почепцов. – К. : Спадщина, 2012. – с.191- 210.[Електронний ресурс] – Режим доступу:<https://fantlab.ru/work965336>
14. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. – Київ: Спілка рекламистів України, 1996. – 298 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua > [cgi-bin](http://www.cgi-bin.gov.ua) > [irbis_nbuv](http://www.irbis-nbuv.gov.ua) > [cgiirbis_64](http://www.cgiirbis.gov.ua)
15. Сагач Г. М. Загальна риторика: сучасна інтерпретація : [навч. посіб. Для викладачів вузів, учителів, асп., студ.] / Г. М. Сагач, О. А. Юніна. – К. : Т-во «Знання України», 1992. – Ч. 1. – 143 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://padaread.com/?book=85659>
16. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації : навч. посібник / Семенюк О.А., Паращук В.Ю. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 240 с. <https://academia-pc.com.ua/product/217>

РОЗДІЛ 5. ІНТЕРНЕТ САЙТИ

1. Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України <https://www.rada.gov.ua/news/zak>
3. Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаніка <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/en/main2/>
5. Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. Івана Франка <http://old.library.lnu.edu.ua/bibl/>
6. Лінгвістичний портал MOVA. info <http://www.mova.info/>

7. Офіційний сайт української мови <http://ukrainskamova.com/>
8. Лайфаки з української мови <https://edera.gitbook.io/laifhaki-z-ukra-ns-ko-movi/>
9. Методичні матеріали кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом ЛНУ